ОПШТИНА РУМА

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ БУЏЕТ

за 2016. годину

Општина Рума

Садржај

1. **Увод** 04

2. **Како настаје буџет општине?** 05

3. **Како се пуни општинска каса?** 07

3.1. Структура прихода и примања у 2016. години 10

3.2. Шта се променило у односу на 2015.? 11

4. **На шта се троши ваш новац?** 12

4.1. Структура расхода и издатака у 2016. години 14

4.2. Шта се променило у односу на 2015.? 15

4.3. Програмско трошење у 2016. години 16

4.4. Пет најважнијих пројеката у 2016. години 18

5. **Партиципативно буџетирање у Руми 2015/2016.** 19

1. Увод

Драге суграђанке и суграђани,

публикација пред вама је први **Грађански водич кроз буџет** Општине Рума.

Основна сврха овог документа је да вам пружимо најважније информације о планираном буџету за 2016. годину, као и о околностима и одлукама којима смо се водили приликом његовог састављања.

С обзиром на то да највећи део новца стиже у буџет кроз наплату пореза, наша је обавеза да њиме располажемо у најбољем интересу заједнице и да грађанима представимо тачне и разумљиве податке.

Грађански водич кроз буџет намењен је свим грађанима који желе да буду обавештени о плановима локалне самоуправе за прикупљање и трошење новца и да прате реализацију постављених циљева.

Надамо се да је овај документ, први пут направљен у Руми, објаснио кључна питања и тако учинио буџет приступачнијим и разумљивијим.

Ова публикација настала је у оквиру иницијативе за веће укључивање јавности у буџетске консултације и ја се надам да ћете и у наредним годинама бити спремни да се одазовете позиву да заједно планирамо развој наше општине.

Слађан Манчић
Председник Општине Рума

2. Како настаје буџет општине?

БУЏЕТ ОПШТИНЕ је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака општине за наредну годину.

Из општинског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе.

Исто тако, у буџет се сливају приходи и примања из којих се подмирују те обавезе.

Председник општине и локална управа спроводе политику општине, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет.

Приликом дефинисања овог, за општину најважнијег документа, они морају да се воде законским прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима, као што је приказано на *слици 1.*

слика 1.

2. Како настаје буџет општине?

На планирање буџета за 2016. годину битно су утицали следећи фактори: очекивана средства од изворних прихода, продаје нефинансијске имовине и дотација (трансфера) од виших нивоа власти, као и очекивани раст пореза на зараде.

На креирање буџета за 2016. годину су утицале и одредбе Закона о буџету Републике Србије за 2016. годину, Фискална стратегија за 2016. годину, као и Упутство Министарства финансија за припрему Одлуке о буџету локалне власти за 2016. годину.

Такође, према поменутом упутству, било је дефинисано задржавање трошкова из групе конта 41 - расходи за запослене, 42 - коришћење роба и услуга, 45 - субвенције на прошлогодишњем нивоу.

Упутством су се захтевале уштеде код ових група конта у односу на буџет за 2015. годину, што је у складу са рестриктивном политиком која се спроводи у циљу одрживог нивоа дефицита.

3. Како се пуни општинска каса?

Планирани укупни **јавни приходи и примања** Општине Рума у 2016. години износе

1.993.036.679 динара.

Планом предвиђен буџет Руме за 2016. годину износи 1,8 милијарди динара, док су приходи буџетских корисника из сопствених и других извора 148,8 милиона динара (слика 2).

слика 2.

3. Како се пуни општинска каса?

БУЏЕТ СЕ ПУНИ НОВЦЕМ ОД:

- пореских прихода,
- непореских прихода,
- донација,
- трансфера од Републике и АП Војводине,
- примања од продаје нефинансијске имовине,
- примања од задуживања,
- пренетих средстава из ранијих година и
- осталих прихода *(слика 3.)*.

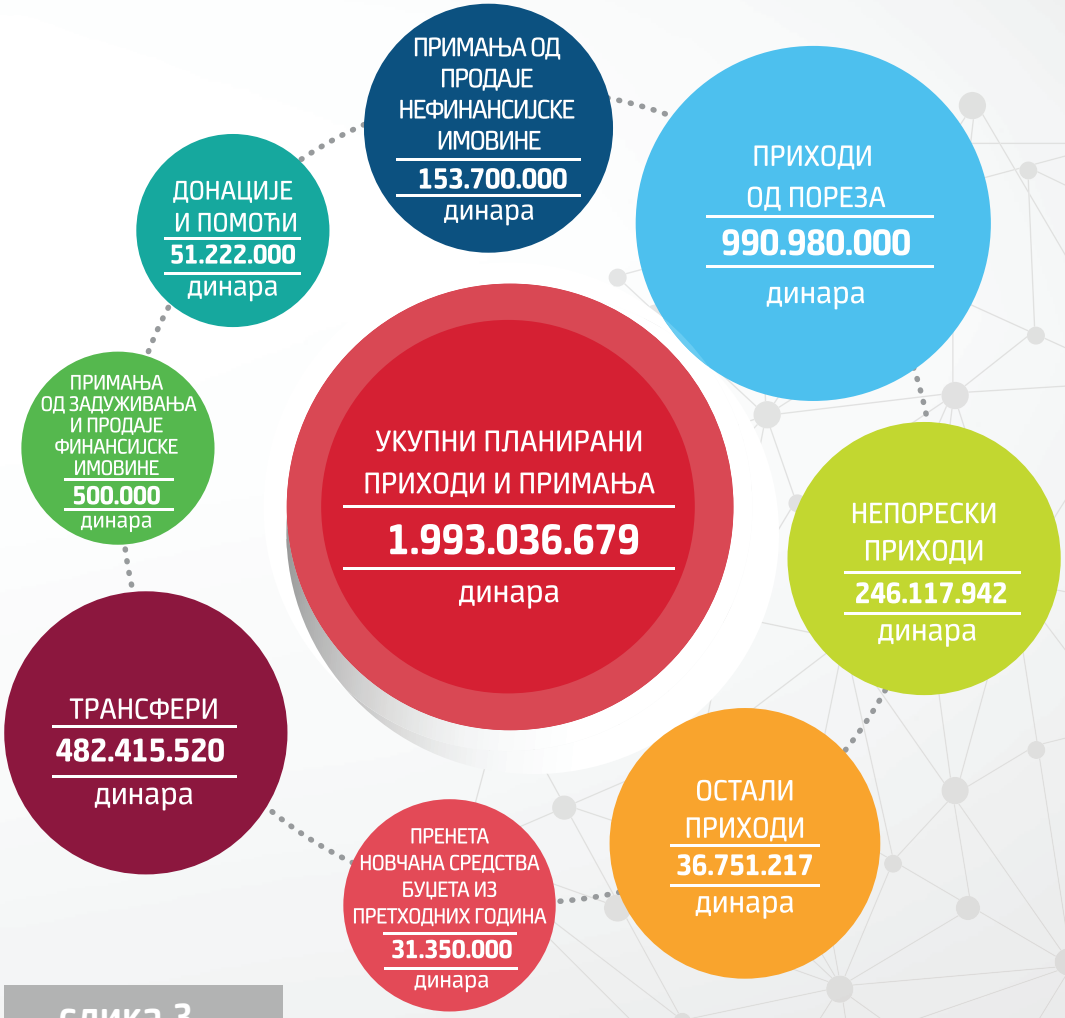

слика 3.

3. Како се пуни општинска каса?

ПОРЕСКЕ ПРИХОДЕ Општина Рума прикупља кроз наплату пореза на зараде, добит и капиталне добитке, затим пореза на добра и услуге, пореза на имовину и осталих пореза.

ТРАНСФЕРИ од других нивоа власти подразумевају пренос новца из буџета Републике и АП Војводине у корист општине.

ДОНАЦИЈЕ и помоћи се добијају од домаћих и страних донатора за различите пројекте општине.

Буџет општине се пуни и **задуживањем**, односно узимањем краткорочних и дугорочних кредита код пословних банака. У овој години наша општина се неће додатно задуживати.

Примања од продаје нефинансијске имовине се остварују продајом покретности и непокретности, које су у власништву општине.

Пренета новчана средства из ранијих година представљају вишак прихода који није потрошен у претходном буџету.

Непореске приходе Општина Рума прикупља од физичких и правних лица за коришћење јавних добара (накнаде), за пружање одређених јавних услуга (таксе), за кршење уговорних или законских одредби (пенали и казне) као и приходе који се остваре употребом јавне имовине (нпр. накнада за коришћење шумског и пољопривредног земљишта, накнада за коришћење простора и грађевинског земљишта, итд).

Остали приходи обухватају трансфере од физичких и правних лица у корист општине. Овој категорији припадају и сви неодређени и мешовити приходи, које прикупља општина.

3.1 Структура прихода и примања

У структури плана прихода наше општине највеће учешће имају порески приходи. Планирани порески приходи у 2016. години су се увећали за 33,9 милиона динара у односу на исте планиране приходе прошле године.

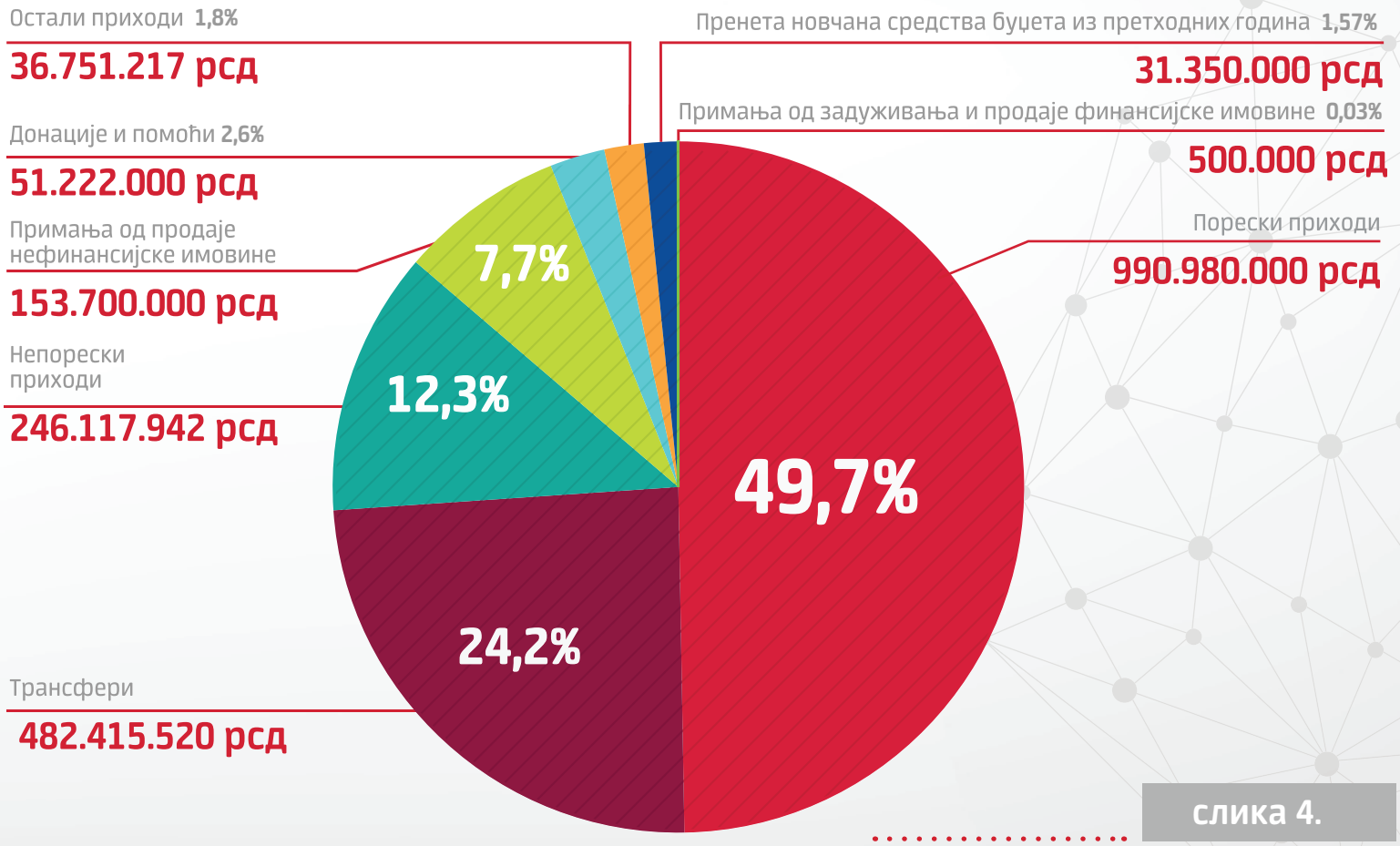

слика 4.

3.2 Шта се променило у односу на 2015. годину?

Планирамо повећање укупних јавних прихода и примања, у односу на план за 2015. годину за **146.111.043,78 динара** *(слика 5.)*:

+146,1 милион динара

слика 5.

УВЕЋАН ЈЕ

План пореза за **33.904.277,52**

План донација, помоћи и трансфера за **162.846.792,24**

План меморандумских ставки за рефундацију расхода за **22.358,80** и

План примања од продаје нефинансијске имовине за **47.257.887,53** динара.

СМАЊЕН ЈЕ

План пренетих новчаних средства буџета из претходних година за **52.582.925,28**

План других прихода за **8.183.000,45** и

План примања од задуживања и продаје финансијске имовине за **37.154.346,58** динара.

4. На шта се троши ваш новац?

Једно од основних буџетских начела је равнотежа прихода и примања и расхода и издатака, зато и укупни планирани **трошкови Општине Рума** у овој години износе

1.993.036.679 динара.

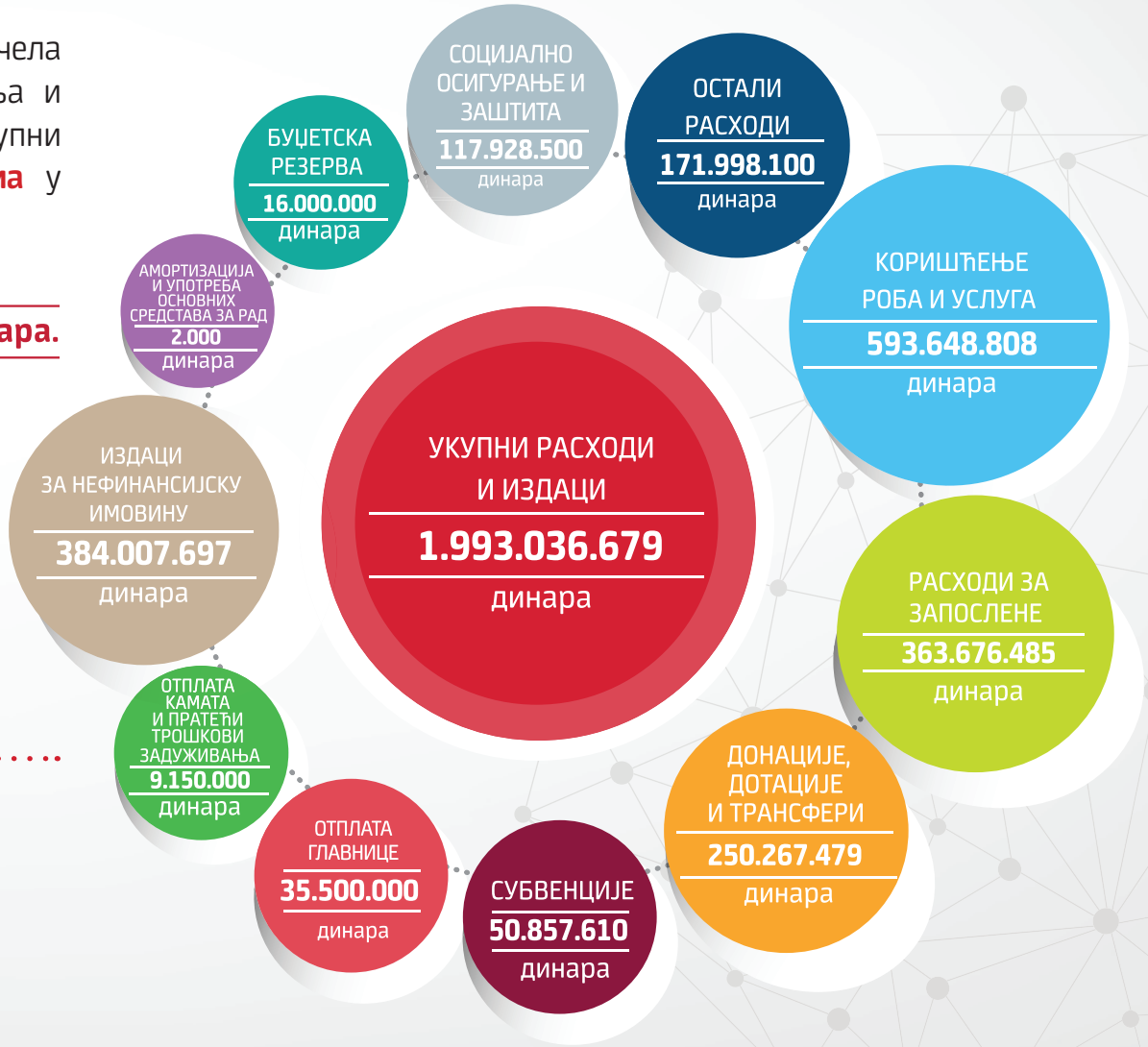

слика 6.

4. На шта се троши ваш новац?

Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника.

Коришћење роба и услуга обухвата сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.

Донације, дотације и трансфери су трошкови које општина има за исплату дотација и трансфера осталим нивоима власти.

Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне и пенале.

Отплата камата и главнице обухвата трошкове отплате узетих кредита из ранијих година.

Субвенције из буџета су планиране у укупном износу од 50,8 милиона динара. Субвенције су новац који је локална самоуправа обезбедила како би помогла предузећима (приватним и јавним), физичким лицима или одређеним секторима економије као на пример пољопривреди. Субвенције се дају у виду новца за подстицање запошљавања, развој, отплату кредита, итд.

Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије становништва.

Буџетска резерва представља новац који се користи за непланиране сврхе и у сврхе за које се у току године покаже да су неопходна додатна новчана средства.

Издаци за нефинансијску имовину су трошкови за основна средства (зграде и грађевинске објекте, машине и опрему, земљиште и слично) која су у власништву општине.

4.1 Структура расхода и издатака у 2016. години

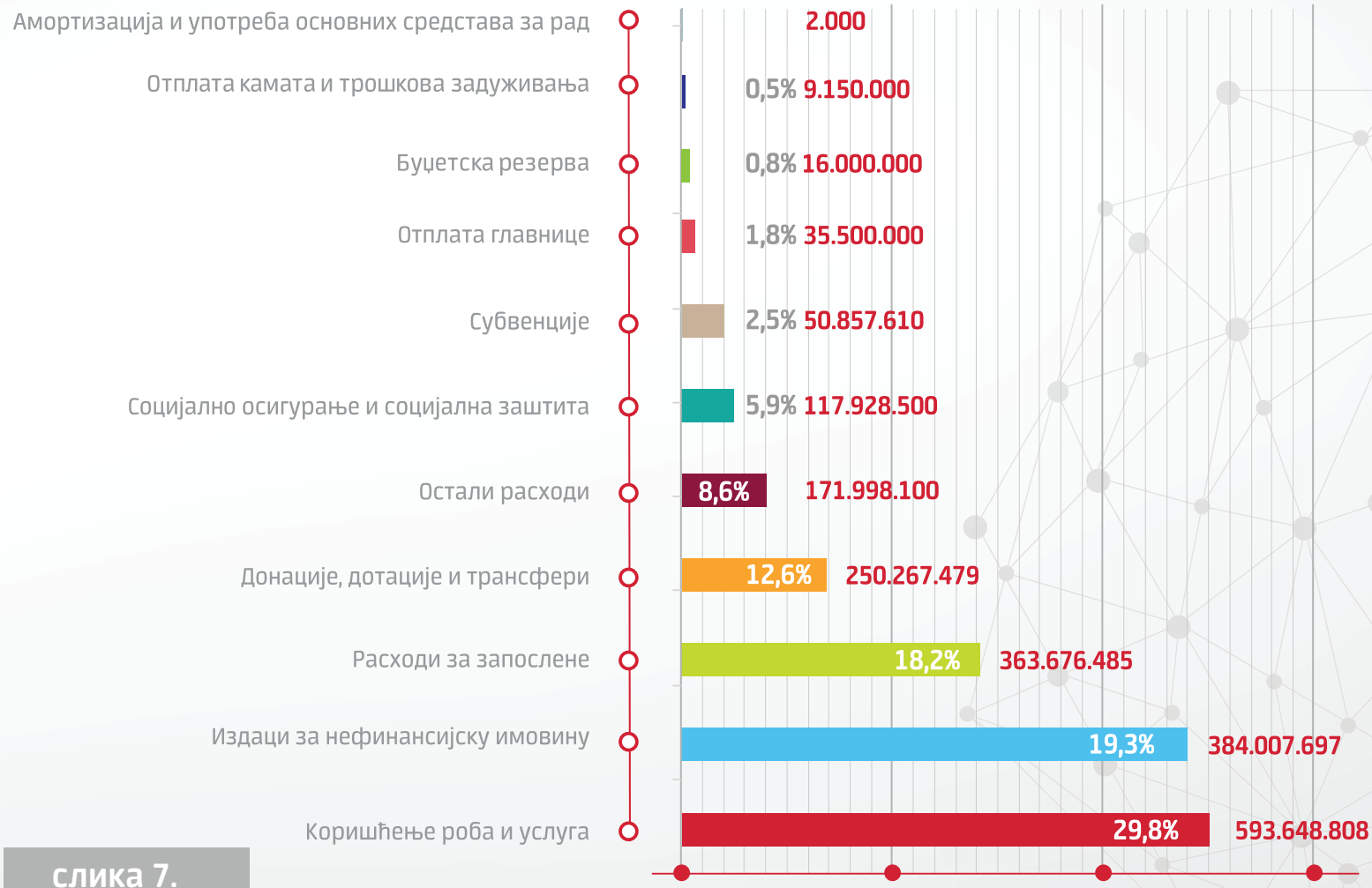

слика 7.

4.2 Шта се променило у односу на 2015. годину?

Укупни планирани **трошкови** општине Рума су повећани за 146.111.043,78 динара у односу на планиране трошкове у 2015. години *(слика 8.)*.

+146,1 **милион динара**

слика 8.

ПЛАН ЈЕ ПОВЕЋАН ЗА СЛЕДЕЋЕ РАСХОДЕ:

Субвенције за **266.809,03**

Донације, дотације и трансфери за **5.373.641,05**

Социјално осигурање и социјална заштита за **3.901.875,55**

Остали расходи за **30.447.010,89** и

Изаци за нефинансијску имовину за **137.682.164,76** динара.

СМАЊЕН ЈЕ ПЛАН СЛЕДЕЋИХ РАСХОДА:

Расходи за запослене за **6.732.777,43**

Коришћење роба и услуга за **9.826.680,07**

Отплата камата и пратећи трошкови задуживања за **2.001.000,00**

Средства резерве за **10.900.000,00** и

Отплата главнице за **2.100.000,00** динара.

4.3 Програмско трошење у 2016. години

Расходи и издаци буџета деле се на следеће програме

Буџет наше општине је програмски. Шта то тачно значи? Новац је намењен за програме који доприносе испуњавању стратешких циљева развоја наше општине, а трошкови буџета распоређени су према пројектима на које се односе. *(слика 9.)*

- **Програм 1 -** Локални развој и просторно планирање
- **Програм 2 -** Комунална делатност
- **Програм 3 -** Локални економски развој
- **Програм 4 -** Развој туризма
- **Програм 5 -** Развој пољопривреде
- **Програм 6 -** Заштита животне средине
- **Програм 7 -** Путна инфраструктура
- **Програм 8 -** Предшколско васпитање
- **Програм 9 -** Основно образовање
- **Програм 10 -** Средње образовање
- **Програм 11 -** Социјална и дечја заштита
- **Програм 12 -** Примарна здравствена заштита
- **Програм 13 -** Развој културе
- **Програм 14 -** Развој спорта и омладине
- **Програм 15 -** Локална самоуправа

слика 9.

4.3 Програмско трошење у 2016. години

У 2016. години највише новца из буџета биће издвојено за следеће програме: Локалну самоуправу, Локални развој и просторно планирање и Комуналну делатност. У табели можете видети колико је процентуално учешће појединих програма у укупном буџету.

НАЗИВ ПРОГРАМА		План за 2016. годину	% учешћа у укупним расходима и издацима
ПРОГРАМ 1	Локални развој и просторно планирање	215	12,0%
ПРОГРАМ 2	Комунална делатност	205,9	11,0%
ПРОГРАМ 3	Локални економски развој	155,3	8,0%
ПРОГРАМ 4	Развој туризма	9	1%
ПРОГРАМ 5	Развој пољопривреде	71,8	4%
ПРОГРАМ 6	Заштита животне средине	31,6	2%
ПРОГРАМ 7	Путна инфраструктура	92,2	5%
ПРОГРАМ 8	Предшколско васпитање	211,4	8%
ПРОГРАМ 9	Основно образовање	128,5	7%
ПРОГРАМ 10	Средње образовање	51,7	3%
ПРОГРАМ 11	Социјална и дечја заштита	140	7%
ПРОГРАМ 12	Примарна здравствена заштита	17,8	1%
ПРОГРАМ 13	Развој културе	99,6	5%
ПРОГРАМ 14	Развој спорта и омладине	97,7	4%
ПРОГРАМ 15	Локална самоуправа	465,6	22%
Укупно		**1.993**	**100%**

Табела 1.

4.4 Најважнији пројекти у 2016. години

01 Изградња инфраструктуре у улици Вељка Дугошевића у Руми - **34 милиона динара.**

02 Изградња инфраструктуре у Сремској улици у Руми - **31 милион динара.**

03 Пројектовање инфраструктуре у улицама у насељима и других објеката - **24,9 милиона динара.**

04 Уређење спортских терена - **16 милиона динара.**

05 Изградња пречистача отпадних вода у радној зони Блок 3-12-1-"Румен" - **100 милиона динара.**

Ови пројекти су важни јер се везују и стављају у функцију производне погоне изграђене на локацијама радних зона, а уређењем улица и спортских терена чинимо живот грађана квалитетнијим.

За ове пројекте је укупно одвојено **205,9 милиона динара**, а заједница ће имати користи од њих јер представљају даљи основ развоја, омогућавају нова запошљавања и обезбеђују нове приходе за буџет локалне самоуправе.

5. Партиципативно буџетирање у Руми 2015/ 2016.

Партиципативно буџетирање (ПБ) је демократски процес у којем чланови локалне заједнице директно одлучују како ће се потрошити део новца из локалног буџета. На овај начин грађани, који плаћају порез и пуне буџет, имају прилику да сарађују са локалним властима и учествују у доношењу одлука, које утичу на њихове животе.

То је механизам који укључује различите циљне групе, као што су грађани и њихова удружења, бизнис заједница, невладине организације, у одређивање приоритета потрошње у оквиру буџета локалне самоуправе.

Локална самоуправа има задатак да створи амбијент у коме сви заинтересовани грађани могу да се укључе и дају свој допринос креирању најважнијег документа сваке заједнице - буџета.

ПАРТИЦИПАТИВНО БУЏЕТИРАЊЕ ЈЕ ВАЖНО ЈЕР:

- утиче на већи степен поверења између грађана и власти;
- доприноси већем укључивању грађана у јавни живот, доношење одлука, расподелу и надзор над јавним фондовима;
- поспешује транспарентност јавне администрације и ефикасност у потрошњи јавног новца;
- едукује грађане кроз стицање нових знања и вештина.

5. Партиципативно буџетирање у Руми 2015/ 2016.

Управа општине Рума препознала је значај партиципативног буџетирања и дала је могућност свим заинтересованим грађанима да се укључе у планирање буџета за 2016. годину.

Тим за имплементацију пројеката „Партиципативно буџетирање“ општине Рума је у оквиру пројектних активности спровео истраживање међу грађанима и дефинисао Листу предлога пројеката, то јест кандидате да постану део годишњег буџета за 2016. годину.

ЛИСТА ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКАТА:

- **План детаљне регулације обалаутврда на Сави у Хртковцима**
- **Замена прозора на школи - Гимназији “Стеван Пузић” у Руми**
- **Уградња видео-надзора на саобраћајним раскрсницама у Руми**
- **Реконструкција трим-стазе и мобилијара у излетишту “Борковац”**
- **Постављање теретане на отвореном у парку поред ОШ “Вељко Дугошевић” у Руми**
- **Асфалтирање дворишта ОШ “Вељко Дугошевић” у Руми**
- **Санирање објекта јаслице У.П.В.О. “Полетарац” у Руми**

5. Партиципативно буџетирање у Руми 2015/ 2016.

Грађани Руме су имали прилику да 23.11.2015. године, на Градском Тргу у Руми, гласају за пројекат који они сматрају најважнијим за развој наше општине. Након јавне акције, гласање је трајало до 27. новембра. На овај начин сви грађани су имали прилику да се укључе и изјасне за један од предложених пројеката.

ОВАКО СУ ГРАЂАНИ ГЛАСАЛИ ЗА ПОНУЂЕНЕ ПРОЈЕКТЕ:

- **Санирање објекта јаслице У.П.В.О. "Полетарац" - 19%**
- **Постављање теретане у парку поред ОШ "Вељко Дугошевић" - 17%**
- **Реконструкција трим-стазе и мобилијара у излетишту "Борковац" - 16%**
- **План детаљне регулације обалоутврде на Сави у Хртковцима - 14%**
- **Уградња видео-надзора на саобраћајним раскрсницама - 11.5%**
- **Замена прозора на школи - Гимназији "Стеван Пузић" - 11.5%**
- **Асфалтирање дворишта ОШ "Вељко Дугошевић" - 11%**

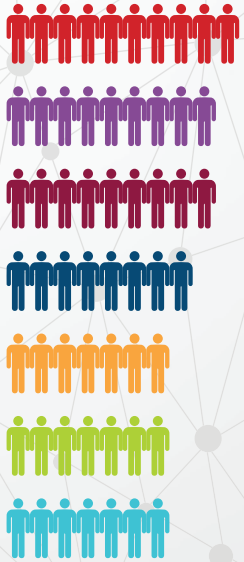

Три пројекта са највише гласова су укључени у буџет општине за 2016. годину и за њихову реализацију намењено је око **3,8 милиона динара.**

Општина Рума се захваљује својим грађанима који су учествовали у пројекту Партиципативно буџетирање и тиме утицали на расподелу дела буџета наше општине за 2016. годину.

Позивамо све грађане да се укључе у буџетске процесе и допринесу транспарентнијем раду јавне управе у будућности.

Ова иницијатива настала је уз подршку Европске уније у оквиру програма „Подршка цивилном друштву 2013" и Владе Републике Србије.
Садржај је искључиво одговорност БИРН-а и не представља нужно ставове Европске уније нити других донатора.